MAHARASHTRA ADMINISTRATIVE TRIBUNAL
NAGPUR BENCH NAGPUR
ORIGINAL APPLICATION No. 860 of 2021 (SB)

Nandkishor S/o Bhagwantrao Bhagwat
Aged about 63 Yrs Occ: Retired Taluka Agriculture Officer,
R/o Shyam Nagar, Near Rajendra Colony,
Amravati 444 606.

Applicant.

Versus

1. State of Maharashtra,
   Through it's Secretary, Agriculture Department,
   Mantralaya, Mumbai- 32.

2. Divisional Joint Director of Agriculture,
   Amravati Division, Amravati.

3. District Superintending Agriculture Officer,
   Amravati.

4. Sub Divisional Agriculture Officer,
   Amravati.

Respondents.

Shri P.V. Thakre, Advocate for applicant.

Shri A.P. Potnis, learned P.O. for respondents.

Coram :- **Hon'ble Shri M.A. Lovekar,**
Member (J).

Date of Reserving for Judgment : 30th June, 2023.

Date of Pronouncement of Judgment : 5th July,2023.

JUDGMENT

(Delivered on this 5th day of July, 2023)

Heard Shri P.V. Thakre, learned counsel for the applicant and Shri A.P. Potnis, learned P.O. for the respondents.

2. Facts leading to this O.A. are as follows –

As per DFM Scheme (Annex-R-I) and (R-II) 25 BBF Planters were supplied to the applicant who was working as Taluka Agriculture Officer at Nandgaon Khandeshwar. 7 BBF Planters were stolen. Show cause notice dated 04/05/2016 (Annex-A-1) was served on the applicant as to why responsibility for stolen Planters be not fixed on him. In this notice there was reference to letter dated 25/06/2015 written by the applicant himself. The applicant retired on superannuation on 30/06/2016. Till his retirement departmental inquiry was not initiated against him. On 10/03/2017 the applicant submitted his reply / explanation. This reply, in addition to show cause notice dated 04/05/2016, referred to department's letters dated 29/06/2016 and 22/07/2016. In his reply the applicant stated as follows –

" उपरोक्त नमूद २५ बी बी एफ प्लॉन्टर पैकी शिल्लक ७ नग म. कृ. अ. धानोरा गुरव. याचे ताब्यात कृषि चिकित्सालय प्रक्षेत्रावर ठेवलेले होते. या ७ प्लॉन्टरचे काही भाग चोरीला गेल्याने लक्षात येताच संबंधित म. कृ.अ. धानोरा गुरव यांनी तात्काळ पोलीस स्टेशन नांदगाव खं. मध्ये औजाराचे काही भाग चोरीचा गेल्याबाबत प्रथम रिपोर्ट (FIR) दि. १७/६/२०१५ ला दाखल केला त्यामुळे याविषयी शासकीय कामामध्ये या कार्यालयाने कोणताही बेजबाबदारपणा केला नसल्याचे आपले निदर्शनास येईल.

तसेच ०७ बी बी एफ प्लॉन्टरच्या चोरी गेलेल्या साहित्याची किंमत ठरविण्यासाठी व्यवस्थापक महाराष्ट्र राज्य कृषी उघोग विकास महामंडळ

अमरावती यांचेशी संपर्क करणेबाबत आपण सुचित केले होते. त्यानुसार ता.कृ. अ. नांदगाव ख कार्यालयाचे पत्र क्र. १२१७ दि. २५/६/२०१५ नुसार व्यवस्थापक म. रा. कृ. उ. वि. म. अमरावती यांनी चोरी गेलेल्या साहित्याची प्रत्यक्ष किंमत निश्चित करण्यासाठी प्रतिनिधी पाठविण्यात विनंती केली होती. तथापी त्याचेकडून कोणत्याही प्रतिसाद मिळाला नाही याविषयी वेळोवेळी झालेल्या सभेमध्ये चर्चा झाली आहे.

सदर चोरी गेलेल्या साहित्याची तपासाचे प्रगतीबाबत पोलीस स्टेशन नांदगाव खं. यांना वेळोवेळी प्रत्यक्ष भेटून, दुरध्वनीद्वारे व कार्यालयाने पत्र क्र. ४६५ दि. १३/३/२०१६ व क्र. १२१६ दि. २८/६/२०१६ नूसार पाठपुरावा केला आहे.

दरम्यानचे काळात मी दि. ३०/०६/२०१६ रोजी नियत वयोमानानुसार शासकिय सेवेतून सेवानिवृत्त झालो त्यामुळे पुढील कार्यवाही विध्मान कार्यरत तालुका कृषी अधिकारी नांदगाव खंडेश्वर यांचेकडून अभिप्रेत आहे.

उपरोक्त खुलासावरून सदर BBF प्लॉन्टरचे वितरणाबाबत / समायोजनाबाबत मी वरिष्ठांना वेळी निदर्शनास आणून दिले आहे. तसेच प्रक्षेत्रावर साहित्याची/संयत्राची देखभाल करणेसाठी नियमित चौकीदाराचे नेमणूकीसाठी सुध्दा मागणी केली. परंतु वरिष्ठांनी याची कुठलीही दखल न घेतल्याने सदर प्रसंग उद्‌भवला आहे. त्यामुळे वरील वसुली रू. ३,३८,४३६/- देण्याचा प्रश्न उद्‌भवत नाही.

मी दि. ३०/६/२०१६ ला सेवानिवृत्त झालो. तत्पूर्वी मला प्राप्त अधिकारानुसार मी ७ बी बी एफ प्लॉन्टरचे विल्हेवाटीबाबत व चोरी गेलेल्या सुटे भागाबाबत नियमानुसार कार्यवाही केली आहे. परंतु वरिष्ठ कार्यालयाने याकडे दुर्लक्ष केल्यामुळे

सदर प्रसंग उद्‌वभवला यामुळे या घटनेस मी जबाबदार नाही. माझे सेवानिवृत्तीला एक दिवस शिल्लक असतांना मला वसुलीचे पत्र देण्यात आले याचाही विचार व्हावा.

सदर प्रकरणी मी माझे जबाबदारीनुसार कार्यवाही केल्याने वरिल दोषारोप मला मान्य नाही. तेव्हा सदर वसुली रद्द करून मला तातडीने सेवानिवृत्ती वेतनाचे लाभ देण्यात यावे हि विनंती. ”

From the report of inquiry (Annex-R-III) which bears no date, it can be gathered that as per order dated 13/10/2020 a Committee was constituted to conduct inquiry. This Committee conducted preliminary / fact finding inquiry. The applicant was admittedly not served with a charge sheet which is a condition precedent for full fledged departmental inquiry. During inquiry by the Committee the applicant relied on his reply dated 10/03/2017 and furnished copies of related correspondence. The Committee concluded as under –

“ उपरोक्त नमुद सर्व बाबी लक्षात घेता १) श्री नंदकिशोर भागवत, तत्का. तालुका कृषि अधिकारी, नांदगाव खंडेश्वर (सघा से.नि.) २) श्री. पी. ए. दाते, तत्का. मंडळ कृषि अधिकारी (सघा से.नि.) ३) श्री अरुण सदाशिव गजभिये, तत्का. प्रभारी तालुका कृषि अधिकारी, नांदगाव खंडेश्वर (सघा मंडळ कृषि अधिकारी, तिवसा जि. अमरावती)यांचेकडुन रक्कम रु. ३,३८,४३६/- ची वसूली सम प्रमाणात करता येईल असा समीतीचा निकष आहे.”

Based on this finding the impugned communications (Annexs-A-3, A-4 and A-5) were issued to recover amount of Rs.1,11,898/- from the

applicant. Part of the retiral benefits of the applicant was withheld. By communications dated 30/05/2022 and 04/07/2022 (Annex-R-IV and R-V respectively) it was informed that neither initiation of departmental inquiry nor recovery of amount would be permissible. It was concluded –

“श्री नंदकिशोर भगवंतराव भागवत, (से.नि.) तत्का. ता.कृ.अ. नांदगाव खंडेश्वर नियतवयोमानाने दि. ३०/०६/२०१६ रोजी शासन सेवेतुन सेवानिवृत्त झालेले आहे. त्यांच्यावर वसुली संदर्भात करण्यात आलेली चौकशीच सन २०२० मध्ये करण्यात आलेली असुन अघापही त्यांना दोषारोप पत्र बजावण्यात आलेले नाही. तसेच सदरचा प्रमादाचे प्रकरण सन २०१४-१५ मधील असुन प्रमाद घडुन किमाण ६ ते ७ वर्ष झालेले आहेत. प्रकरण चोरीचे असुन त्यावर पोलीस विभागामार्फत कार्यवाही सुरू आहे. श्री भागवत तत्का. ता.कृ.अ. नांदगाव खंडेश्वर यांचेवर जबाबदारी निच्छित करणे उचित होणार नाही. श्री भागवत हे दि.३०/०६/२०१६ रोजी सेवा निवृत्त झाले असल्याने त्यांचे विरूध्द त्यांचेवर "Rule 27 (2) (b) (ii) of the Maharashtra Civil Services (Pension) Rules, 1982" नुसार विभागीय चौकशी प्रस्तावित करता येत नसुन पर्यायाने वसुली सुध्दा करता येणार नाही. प्रकरणास जेवढा विलंब होईल त्याप्रमाणे व्याज वाढणार असल्याने एकदंरीत कृषि चिकित्सालयावर साहित्य ठेवले त्याठिकाणी गोदामाची सोय नसल्याने चोरी झालेली आहे. त्या त्याबाबत वेळेत गुन्हा नोंदविणे या बाबत कार्यवाही झालेली असल्याने संबंधित ता.कृ.अ. यांना जबाबदार धरल्या बाबत केलेली कार्यवाही न्यायालयात टिकु शकणार नाही. तरी त्याबाबत कार्यवाही थांबविण्यात येवून त्यांना सेवा नि उपदानाची रक्कम प्रदान करणे किंवा त्यांचे नावावर दाखविलेली वसुली रक्कम वजा जाता उर्वरित रक्कम

अदा करण्यास मान्यता देणे जास्त संयुक्तीक राहील करिता वस्तुस्थितीचा अहवाल अवलोकनार्थ व आदेशार्थ सादर."

Amounts of GIS, GPF and leave encashment were paid to the applicant on 19/09/2019, 09/10/2016 and 15/11/2016, respectively. Only provisional pension was given and gratuity was withheld.

3. In his rejoinder the applicant has averred as follows –

"(3) Be that as it may, Para 8 of the reply also denotes the incorrect date of receipt of provisional pension w.e.f. 26.04.2016 which is nothing but misleading statement as the applicant stood retired on 30.06.2016 and the first six monthly provisional pension was released on 23.06.2018 and the second instalment of six monthly provisional pension was released on 12.02.2019 and remaining provisional pension was released on 11.10.2019 and thus the applicant is entitled for the interest in delay caused for releasing the provisional pension. The said provisional pension was also calculated on the basis of sixth pay. The revised proposal regarding grant of pension as per 7th pay is still pending and the applicant is also entitled for interest over the revised pension after realization.

4] The respondents themselves have admitted in reply that, the DCRG was not paid to the applicant. It is submitted that the part payment of D.C.R.G. was released on 19.05.2023, and rest of the amount is still pending. Thus, the applicant is also entitled to get interest over the amount of D.C.R.G.

5) It is also to be noted that, the home town TA bills of amount Rs. 17,286/- was released on 02.08.2022 and it also entails the interest over the same."

4. In the factual background stated above bar under Rule 27 (2) (b) (ii) of the Maharashtra Civil Services (Pension) Rules, 1982 would be clearly attracted. This provision reads as under –

(b) The departmental proceedings, if not instituted while the Government servant was in service, whether before his retirement or during his re-employment -

(i) XXX

(ii) Shall not be in respect of any event which took place more than four years before such institution, and

(iii) XXX

5. Since departmental inquiry could not have been initiated against the applicant, recovery of amount, too, would be impermissible. Hence, the order –

ORDER

(i) The O.A. is allowed.

(ii) The impugned orders (Annex-A-3, A-4 and A-5) are quashed and set aside. The respondents are directed to release remaining part of retiral benefits, with interest as provided under Rules 129-A/ 129-B of the Maharashtra Civil Services (Pension) Rules, 1982, within three months from today.

(iii) No order as to costs.

(M.A.Lovekar)
Member (J).

Dated :- 05/07/2023.
dnk.

I affirm that the contents of the PDF file order are word to word same as per original Judgment.

Name of Steno : D.N. Kadam

Court Name : Court of Hon'ble Member (J).

Judgment signed on : 05/07/2023.